

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026 – 2026/2027

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wykład monograficzny – komunikacja interkulturowa
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Germanistyki
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalnościowy (specjalność translatoryczna), obowiązkowy
Język wykładowy	język niemiecki
Koordinator	dr hab. Krystyna Miłułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Instytutu Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	30								2

1.2. SPOSÓB REALIZACJI ZAJĘĆ ZAJĘCIA W FORMIE TRADYCYJNEJ.

X Zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie wykładu: zal. z oceną. Zaliczenie odbywa się w kontakcie bezpośrednim na uczelni.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka wykładowego na poziomie C1.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE 3.1

Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z terminologią używaną w obrębie dyscypliny <i>komunikacja interkulturowa</i> oraz dziedzin pokrewnych.
C2	Zapoznanie studentów z wybranymi koncepcjami kultury. Kształtowanie u nich umiejętności definiowania kultury, uwzględniając jej otwarte i zamknięte ujęcia oraz dokonując analizy jej poszczególnych komponentów.
C3	Zapoznanie studentów z takimi pojęciami jak <i>stereotyp</i> i <i>uprzedzenie</i> oraz kształtowanie u studentów umiejętności właściwej interpretacji tych pojęć, tj. takiej uwzględniającej podobieństwa i różnice pomiędzy nimi, jak i ich powiązania terminologiczne.
C4	Zapoznanie studentów z wybranymi typologiami nieporozumień interkulturowych.
C5	Rozwijanie u studentów umiejętności diagnozowania nieporozumień interkulturowych oraz ich rzeczowego opisu.
C6	Rozwijanie u studentów umiejętności poszanowania dla braku jednoznaczności oraz ostrożności w wyrażaniu opinii i ocenianiu członków innych grup kulturowych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia bezpośrednio związane ze specyfiką przedmiotu, jak również główne trendy badawcze i metodologię badań charakterystyczną dla dyscypliny <i>komunikacja interkulturowa</i> .	K_W02 K_W03
EK_02	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji różnych wytworów/komponentów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie antropologii kultury, psychologii społecznej, językoznawstwa i kulturoznawstwa, uwzględniając przy tym szerszą perspektywę (obejmującą nie tylko niemiecki obszar językowy) oraz posiada wiedzę w zakresie zastosowania tychże teorii w praktyce.	K_W07 K_W08
EK_03	Student potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać w praktyce wiedzę oraz rozwijać umiejętności badawcze w zakresie komunikacji interkulturowej, kierując się	K_U01 K_U03 K_U04

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	wskazówkami opiekuna naukowego, wykorzystując przy tym nowoczesne zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne i uwzględniając istniejące metody i narzędzia.	
EK_04	Student potrafi rozpoznać różne rodzaje/ elementy/ aspekty/ płaszczyzny kultury oraz przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Ponadto potrafi interpretować i rzeczowo oceniać wyniki przeprowadzonych analiz oraz formułować na ich podstawie logiczne wnioski.	K_U05 K_U06
EK_05	Student potrafi współpracować z innymi osobami w planowaniu i wykonaniu prac zespołowych (projektu). W zespole potrafi formułować krytyczne opinie o wytworach/ elementach kultury i sposobach jej ujmowania, kierując się przy tym wiedzą naukową, oraz prezentować je w różnych formach i z wykorzystaniem różnych mediów.	K_U11
EK_06	Student jest gotów do krytycznej oceny nabytej wiedzy z zakresu komunikacji interkulturowej oraz wykorzystania jej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (a w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów) oraz do kompetentnego i odpowiedzialnego wykorzystywania tejże wiedzy zarówno podczas codziennej, jak i specjalistycznej (jako tłumacz) komunikacji w języku niemieckim, mając przy tym na uwadze dobro wszystkich uczestników interakcji.	K_K02 K_K03 K_K04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Komunikacja interkulturowa – wyjaśnienie pojęcia i wprowadzenie w problematykę. Rola komunikacji interkulturowej w kształceniu tłumaczy i mediatorów. Analiza wybranych modeli komunikacji interpersonalnej przebiegającej na styku co najmniej dwóch kultur – teoretyczne rozważania poparte przykładowymi krytycznymi sytuacjami interakcyjnymi
Kultura – zdefiniowanie pojęcia z perspektywy językoznawstwa, antropologii kultury, socjologii, pedagogiki i psychologii społecznej i glottodydaktyki. Porównywanie wąskiego i szerokiego ujęcia kultury, wskazywanie na podobieństwa i różnice, nazywanie i omawianie jej komponentów. Analiza wybranych typologii kultury (np. Hall), w szczególności tych uwzględniających opisowe ujęcie kultury (Maletzke).
Kompetencja interkulturowa – przegląd definicji; Omówienie i analiza wybranych modeli kompetencji interkulturowej.

<p>Obraz własny i obcy; sąd, uprzedzenie, stereotyp – powstawanie, charakterystyka, funkcje. Stereotypy a obiektywne ukazywanie rzeczywistości przez media – analiza aktualnych wydarzeń w różnorodnych (skrajnych) mediach (czasopisma, programy informacyjne) – praca projektowa. Uprzedzenia i stereotypy narodowe w obrazie własnym i obrazach obcych – prezentacja wybranych wyników badań przeprowadzonych w Polsce i Niemczech w ciągu ostatnich 10 lat.</p>
<p>„Za jakie grzechy mój dobry Boże” – analiza filmu (w oparciu o konkretny wachlarz kryteriów) pod kątem zdiagnozowanych w nim stereotypów narodowych, etnicznych i rasowych.</p>
<p>Bezpośredni i pośredni styl komunikowania się – charakterystyka krytycznych sytuacji interakcyjnych.</p>
<p>Problemy komunikacji interkulturowej na płaszczyźnie kompetencji językowej, treści, relacji i komunikacji niewerbalnej.</p>

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne -----

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną, metoda projektów, dyskusja, analiza przypadków.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	zaliczenie ustne, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_02	zaliczenie ustne, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_03	zaliczenie ustne, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_04	zaliczenie ustne, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się, w szczególności zaliczenie na ocenę pozytywną wszystkich przewidzianych prac. Student

otrzymuje zaliczenie z oceną na podstawie zaliczenia ustnego (obejmującego zagadnienia teoretyczne) (30%), prezentacji dwóch projektów (40%), aktywności (20%) oraz systematycznej obecności. Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy z ustanowionych efektów uczenia się, tj. min. 60%.
Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna z ocen cząstkowych.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, do zaliczenia ustnego, przygotowanie projektów itp.)	15
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Miłułka, Krystyna (2020): *Interkulturelle Kommunikation und Angewandte Linguistik: zur Positionierung der beiden Disziplinen und ihrer Studienschwerpunkte unter Berücksichtigung der neuen Reform im polnischen Hochschulwesen*. In: Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Szczepaniak-Kozak, Anna / Rybszleger Paweł (red.): *Angewandte Linguistik – Neue Herausforderungen und Konzepte*. Festschrift für Izabela Prokop zum 70. Geburtstag. Vanderhoeck & Ruprecht Verlage: Göttingen. S. 159-180.

Bolten, Jürgen (2007): *Interkulturelle Kompetenz*. Erfurt: Landeszentrale für Politische Bildung Thüringen.

- Erll, Astrid / Gymnich, Marion (2007): *Interkulturelle Kompetenzen. Erfolgreich kommunizieren zwischen den Kulturen*. Klett Lernen und Wissen GmbH: Stuttgart.
- Hall, Edward T (1984): *Poza kulturą*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Naukowe.
- Heringer, Hans Jürgen (2004): *Interkulturelle Kommunikation: Grundlagen und Konzepte*. Tübingen/Basel: Francke.
- Jammal, Elis (2014): *Kultur und Interkulturalität. Interdisziplinäre Zugänge*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.
- Knapp-Potthoff, Annelie / Liedke, Martina (1997): *Aspekte interkultureller Kommunikationsfähigkeit*. München: iudicium Verlag.
- Kübler, Hans Dieter (2011): *Interkulturelle Medienkommunikation. Eine Einführung*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Maletzke, Gerhard (1996): *Interkulturelle Kommunikation. Zur Interaktion zwischen Menschen verschiedener Kulturen*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Miłuńska, Krystyna (2009): *Das Deutschland- und das Polenbild: Analysen ausgewählter deutscher und polnischer Printmedien aus den Jahren 1989 und 2004*. (= Flensburger Papiere zur Mehrsprachigkeit und Kulturreichhaltigkeit im Unterricht). Universität Flensburg. Flensburg.
- Miłuńska, Krystyna (2010): *Stereotype und Vorurteile in der deutsch-polnischen Wahrnehmung*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Miłuńska, Krystyna (2012): *Rozwój kompetencji interkulturowej w warunkach szkolnych – mity a polska rzeczywistość. Na przykładzie języka niemieckiego jako L3*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Miłuńska, Krystyna (2015): *Niepowodzenia komunikacyjne w perspektywie interkulturowej – implikacje glottodydaktyczne*. In: *Linguodidactica XIX*. S. 141-156. (współautor Dorota Miłuńska).
- Miłuńska Krystyna (2015): „*Man kann nicht nicht kommunizieren*“ – zur Bedeutung des nonverbalen Codes in der interpersonalen Kommunikation. In: Bąk, Paweł / Miłuńska, Krystyna / Rolek, Bogusława (Hg.): *Sprache und Kommunikation 1*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów. S. 33-48.
- Miłuńska Krystyna (2016): *Koncepcje kultury a nauczanie i uczenie się języków obcych – zarys teoretyczny*. In: *Neofilolog 47/1*. S. 21-35.
- Miłuńska Krystyna (2016): *Interkulturalität in der philologischen Bildung. Curriculare Vorgaben, ihre Realisierung und Evaluation anhand der Hinweise der Germanistikstudenten*. In: Miłuńska, Krystyna / Bąk, Paweł / Chojnacka-Gärtner, Joanna (Hg.). *Interkulturalität in Theorie und Praxis der Glottodidaktik und Translatorik*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 21-37.
- Miłuńska, Krystyna (2017): *Interkulturelle Missverständnisse und Fehldeutungen. Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus theoretischer Sicht*. In: Krystyna, Miłuńska / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). *Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven*. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 169-184.
- Miłuńska Krystyna (2017): *Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus praktischer Sicht*. In: Krystyna, Miłuńska / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). *Interlinguales und kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven*. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 185-195.

Literatura uzupełniająca:

Ertelt-Vieth, Astrid / Denisova-Schmidt, Elena (2006): *Kulturbedingte Unterschiede und Verstehensprobleme („Lakunen“) zwischen russischen und deutschen WissenschaftlerInnen*. In: *Materialien Deutsch als Fremdsprache*, 76/2006, 185-20.

Genkova, Petia / Ringeisen, Tobias/ Leong, Frederick T. L. (2013): *Handbuch Stress und Kultur. Interkulturelle und kulturvergleichende Perspektiven*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.

Hiller, Gundula Gwenn / Vogler-Lipp, Stefanie (2010): *Schlüsselqualifikation Interkulturelle Kompetenz an Hochschulen. Grundlagen, Konzepte, Methoden*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Liang, Yong (1992): *Höflichkeit als interkulturelles Verständigungsproblem. Eine kontrastive Analyse Deutsch/Chinesisch zum kommunikativen Verhalten in Alltag und Wissenschaftsbetrieb*. In: *Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache*, 18, 65-86.

Lüsebrink, Hans Jürgen (2005): *Interkulturelle Kommunikation. Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer*. Stuttgart-Weimar: Metzler.

Mikułowski Pomorski, Jerzy (2003): *Komunikacja międzykulturowa. Wprowadzenie*. Kraków: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej.

Thomas, Alexander (2011): *Interkulturelle Handlungskompetenz. Versiert, angemessen und erfolgreich im internationalen Geschäft*. Wiesbaden: Gabler.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej